

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 666/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Vierou Strakovou, Námestie legionárov 5, Prešov, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/1/2025 z 28. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označeným rozsudkom najvyššieho správneho súdu uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd namietaný rozsudok zrušil, vec vrátil na ďalšie konanie a žiada priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa správnou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia (ďalej len „žalovaná“), ktorá jednotlivými rozhodnutiami z roku 2012, 2013 a 2019 špecifikovanými v napadnutom rozsudku predpísala sťažovateľovi penále z oneskorene odvedeného dlžného poistného za konkrétne obdobia v rokoch 2004 až 2013. Tieto rozhodnutia sa stali právoplatnými a vykonateľnými.

3. Sťažovateľ predpísané penále ani sčasti neuhradil, preto pobočka žalovanej rozhodla o začatí jeho vymáhania, o čom upovedomila sťažovateľa upovedomením z 27. novembra 2020. Proti upovedomeniu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že sa naňho mal vzťahovať tzv. generálny pardon podľa § 293ap a § 293bl zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Z tohto dôvodu mu mala

žalovaná odpustiť, resp. nevyrubiť penále, pretože dlžné poistné zaplatil do 30. apríla 2010. Rozhodnutím z 3. februára 2021 ústredie žalovanej odvolanie sťažovateľa zamietlo a uviedlo, že sťažovateľ nesplnil podmienky generálneho pardonu v zmysle § 239bl zákona o sociálnom poistení, pretože nezaplatil všetko dlžné poistné do 30. apríla 2010. Navyše, predmetom odvolania neboli rozhodnutia o predpísaní penále, ale len upovedomenie o začatí vymáhania.

4. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu správnu žalobu, ktorú Správny súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) rozsudkom z 19. augusta 2024 zamietol. Uviedol, že otázku, či pobočka žalovanej mohla vydať rozhodnutia o predpísaní penále, mohol a mal sťažovateľ napadnúť odvolaniami proti týmto rozhodnutiam, a dodal, že predmetom posudzovaného konania boli len podmienky pre nariadenie výkonu rozhodnutí. Rozhodnutiami, ktoré sú exekučnými titulmi v konaní o vymoženie pohľadávok, je predpísané penále za nezaplatené poistné a povinné príspevky v lehote splatnosti za obdobie od apríla 2008 do júla 2012. Z uvedeného vyplýva, že ustanovenie §293ap sa na sťažovateľa nevzťahuje, keďže podmienkou tohto generálneho pardonu bolo zaplatenie dlžných súm poistného do 31. decembra 2006. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovanej je zrejmé, že k 30. aprílu 2010 evidovala u sťažovateľa dlžné sumy poistného a príspevkov. Toto dlžné poistné sťažovateľ uhradil až 15. februára 2012, t. j. po termíne 30. apríla 2010 uvedenom v § 293bl ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Sťažovateľ preto nesplnil podmienky pre nepredpísanie a odpustenie penále podľa tohto ustanovenia.

5. Proti rozsudku správneho súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol. Stotožnil sa zo záverom správneho súdu a konštatoval, že v čase vydania rozhodnutia žalovanej tu nebola žiadna okolnosť, ktorá by nepripúšťala vymáhanie pohľadávok z rozhodnutí pobočky žalovanej. V posudzovanej veci nenastala po vzniku exekučného titulu žiadna okolnosť, ktorá by spôsobila zánik vymáhanej pohľadávky, bránila jej vymáhateľnosti ani neexistovali iné okolnosti, pre ktoré by vymáhanie pohľadávok bolo neprípustné, teda nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu v zmysle § 225n ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje námietky, ktoré predostrel už v administratívnom konaní, ako aj v správnom súdnom konaní. Je presvedčený, že najvyšší správny súd nesprávne právne posúdil jeho situáciu, čím došlo k porušeniu označených základných práv. Správny súd ani najvyšší správny súd sa vôbec nezaoberali jeho argumentmi, najmä tým, že žalovaná si nezákonne účtovala penále voči sťažovateľovi a neuznala generálny pardon zakotvený novelou § 293bl zákona o sociálnom poistení napriek tomu, že mala dostatok finančných prostriedkov na účte, ktoré sama potvrdila. Uvádza, že súd porušil úmyselne jeho práva, hlavne právo na rovnocenné postavenie účastníkov konania, čo aj sám uznal, keď ho oslobodil od súdnych poplatkov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho

rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

8. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy [III. ÚS 502/2015 (ZNaU 69/2015), III. ÚS 277/2022, I. ÚS 203/2023].

9. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší správny súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

10. S prihliadnutím na obsah ústavnej sťažnosti ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ v nej uvádza v zásade totožné námietky, ktoré uplatnil už v administratívnom konaní a následne v konaní pred správnymi súdmi. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je ďalšou opravnou inštanciou v sústave správneho súdnictva a jeho zásah je žiaduci len v prípade, ak výklad a aplikácia podústavného práva týmito súdmi sú zjavne excesívne a svojou intenzitou a následkami predstavujú zásah do označeného základného práva, resp. sú v extrémnom nesúlade so všeobecnou požiadavkou spravodlivosti (obdobne IV. ÚS 150/2021, IV. ÚS 233/2020).

11. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a dôvodov zamietnutia kasačnej sťažnosti sťažovateľa v ňom uvedených ústavný súd dospel k záveru, že právne posúdenie najvyššieho správneho súdu nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne. Svoje argumenty, pre ktoré zamietol kasačnú sťažnosť, odôvodnil ústavnoprávne udržateľným podrobným spôsobom najmä v bodoch 7 až 10 napadnutého rozsudku. Najvyšší správny súd v zhode so správnym súdom vychádzali zo skutočnosti, že preskúmané rozhodnutie žalovanej je upovedomenie o vymáhaní pohľadávky z 27. novembra 2020, proti ktorému je možné podať odvolanie podľa § 225n zákona o sociálnom poistení, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhanej pohľadávky alebo bránia jej vymáhateľnosti, alebo ak existujú iné okolnosti, pre ktoré je vymáhanie pohľadávok neprípustné. Exekučnými titulmi boli v sťažovateľovom prípade jednotlivé právoplatné a vykonateľné rozhodnutia z roku 2012, 2013 a 2019, ktorými pobočka žalovanej predpísala penále týkajúce sa oneskorene odvedeného poistného za konkrétne obdobia v rokoch 2004 až 2013. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia žalovanej vyplýva, že dlžné poistné sťažovateľ uhradil 15. februára 2012.

12. Sťažovateľ ako dôvod nevyhmáateľnosti v konaní pred všeobecnými súdmi, ako aj v konaní pred ústavným súdom uvádzal to, že sa naňho mal vzťahovať generálny pardon podľa § 293ap a § 293bl zákona o sociálnom poistení. Podľa týchto ustanovení Sociálna poisťovňa odpustí povinnosť zaplatiť (a podľa § 293bl ani nepredpíše) penále, ktoré sa viaže na dlžné poistné za obdobie pred 1. januárom 2007, resp. 1. januárom 2010, ak povinný zaplatí toto poistné do 31. januára 2008, resp. 30. apríla 2010. Exekučné tituly však boli vydané až po tom, ako nadobudol účinnosť § 293ap, resp. § 293bl zákona o sociálnom poistení, a aj po termíne, do ktorého bolo možné dodatočne zaplatiť dlžné poistné (do 31. januára 2008, resp. 30. apríla 2010). Z toho vyplýva, že prípadné platby dlžného poistného vykonané do tohto dátumu, resp. do 15. februára 2012, nie sú okolnosťami, ktoré by nastali po vydaní týchto exekučných titulov a ktoré by bolo možné namietnuť v odvolaní podľa § 225n ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Sťažovateľ mohol tieto námietky uplatniť v základnom konaní prostredníctvom odvolania proti samotným exekučným titulom. Bolo však preukázané, že sťažovateľ podal odvolanie len proti jednému z týchto rozhodnutí, a to proti rozhodnutiu z 23. októbra 2019, ktorému žalovaná nevyhovela.

13. Ústavný súd nemá dôvod nesúhlasiť s už uvedeným. Z napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu navyše vyplýva, že už počas správneho súdneho konania došlo k zastaveniu výkonu rozhodnutia z jednotlivých exekučných titulov, pretože medzičasom nadobudlo účinnosť ustanovenie § 293fz zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého žalovaná mala odpustiť penále tomu, kto zaplatil dlžné poistné do 31. augusta 2023. Táto skutočnosť však nemohla byť pre správny súd (a v nadväznosti aj pre najvyšší správny súd) relevantná, keďže podľa § 135 ods. 1 Správneho súdneho poriadku je preňho rozhodný stav k okamihu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia (v sťažovateľovom prípade február 2021). Sťažovateľ však o tejto skutočnosti nepochybne mal vedomosť aj v čase podania ústavnej sťažnosti, teda v čase, keď bolo zrejmé, že napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu už v podstate nemohlo reálne dochádzať k zásahu do jeho základných práv.

14. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a obsahom uvedených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu